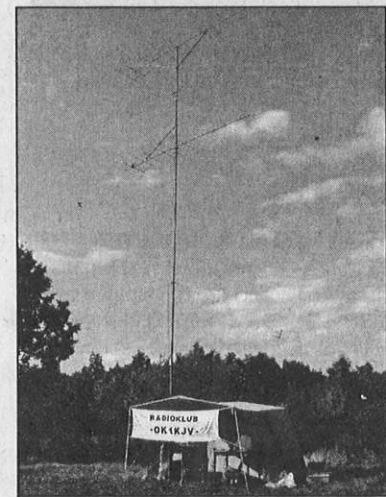

Radioamatérský sport je obsáhlý a člověk se musí neustále sebevzdělávat RAKOVNICKÉ „BROUZDÁNÍ“ V ÉTERU POKRAČUJE

Na začátku letošního července jsme informovali o tzv. polním dnu - soutěži radioamatérů na velmi krátkých vlnách. Zúčastnilo se ho devět členů klubů radioamatérů z Rakovníka a Řevničova, jediných dvou klubů, které dnes v okrese Rakovník působí. Historie radioamatérské činnosti v Rakovníku sahá až do prvních let po skončení první světové války. Přibližme si, jak se s postupem doby vyvíjela...

PRVNÍ RADIOKLUB

Po vzniku Československé republiky v říjnu 1918 a během 1. republiky působilo v Rakovníku několik nadšenců, kteří se věnovali poslechu rozhlasového vysílání a stavbě jednoduchých přístrojů pro poslech rozhlasu. Historie zaznamenala i jejich jména: Motl, Šilhánek, Láška, Kapoun, Biederman, Větrovec. V období 2. světové války se někteří z nich snažili o poslech zakázaného zahraničního vy-

Stanice rakovnického radioklubu OK1KJV při polním dnu na Hůrce u Panošího Újezdu.
Foto Tomáš Bednařík

sílání, zejména z Londýna. Netřeba dodávat, že protektorátní úřady tento poslech považovaly za nepřátelský Říši a trestaly ho i smrtí.

Po roce 1945 nastal rozmach radioamatérského vysílání, a tak se i v Rakovníku začal formovat první radioklub. K zakládajícím členům patřili Vladimír Podolka, Josef Hájek, Jiří Šmíd, František Král, Zdeněk Klempera, Jan Ryska a někteří další nadšenci. Tak vznikl radioklub, který používal označení OK1ORK.

První vysílání probíhalo u Vladimíra Podolky až se počátkem roku 1947 podařilo získat prostory na Vysoké bráně, kde se pravidelně scházeli členové radioklubu v neděli dopoledne. „Odtud se začaly uskutečňovat první pokusy vysílání na krátkých vlnách. Později se začalo s pokusy vysílání na VKV, a to hlavně v pásmu 56MHz. Prováděly se i pokusy vysílání v pásmu 144MHz. Pod značkou OK1ORK se kolektiv zapojoval do účasti na polních dnech,“ říká Jaroslav Beneš (používající volací značku OK1ADF), který před dvěma léty „zrekonstruoval“ historii rakovnického klubu.

ODEBRANÉ LICENCE

Od roku 1947 se začal kolektiv rozrůstat, přicházeli noví členové. Zejména Zdeněk Franče, který sehrál v pozdějších letech důležitou úlohu v činnosti klubu. Kronikář

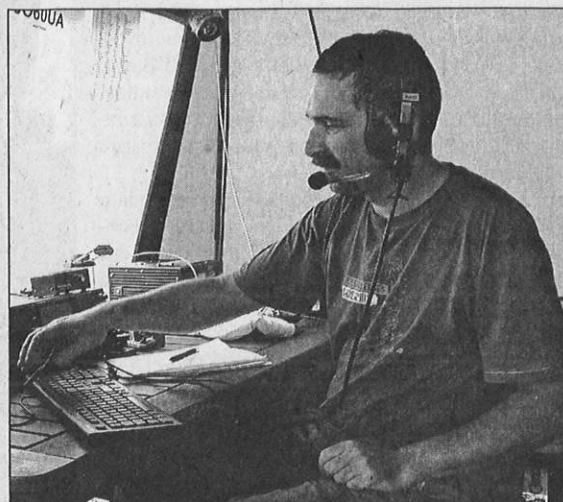
zaznamenal i další jména: Nachtigal, Mandík, Beneš, Šašek, Pidrman, Cihlár, Šnobl, Sýkora, Dlabola, Wachtel...

Únorové události roku 1948 a léta po nich dávají tušit, že noví mocipáni budou mít pod kontrolou i éter. Klíčoví členové klubu dožívají povolávací rozkazy a nastupují na vojenskou základní službu. Posledního polního dne se rakovnický radioklub zúčastnil v roce 1951. Krátce na to dochází z moci úřední a bez uvedení jakéhokoliv důvodu k odebrání koncesí. Tak zanikly stanice OK1AHX, OK1AJI, OK1AZK a OK1APK. Na protest se zřekl koncese OK1AHL.

Radioklub byl vystěhován z Vysoké brány nejprve do kulturního zařízení ZV ROH Stadion a v roce 1954 do hornického sídliště v Rakovníku a odtud na Ymcu. V té době stojí v jeho čele Břetislav Wachtel. Veškerá činnost se však rovní nule.

POD DOHLEDEM SVAZARMU

Kontrolu nad radioamatéry přebírá v ČR polovojenská organizace Svazarm. Jeho okresní výbor si v roce 1957 pozval k „pohovoru“ bývalé členy radioklubu Zdeňka Franče a Jaroslava Beneše. Byli vyzváni, aby se zasadili o znovuoživení činnosti klubu, protože Rakovník byl jediným městem ve Středočeském kraji, kde radioklub (samozřejmě kontrolovaný Svazarmem) nebyl. Po několikerém jednání bylo dohodnuto, že bude radioklub v Rakovníku obno-

Vedoucí operátor Michal Valo (OK1FLC).

ven a byly dohodnuty podmínky jeho podpory ze strany OV Svazarmu.

„Problém byl v tom, že v Rakovníku nebyl v té době žádný koncesionář, který by mohl působit jako zodpovědný operátor kolektivní stanice. Jediný držitel koncesí - Karel Radoš - už v té době v Rakovníku nebydlel. Přesvědčili jsme ho, že bude dočasně funkcí operátora kolektivní stanice zastávat, aby bylo možné zažádat o obnovení koncesí OK1ORK,“ vysvětluje Jaroslav Beneš.

Oprávnění provozních operátorů získali Zdeněk Franče a Jaroslav Beneš. Stalo se v roce 1958. Oba zažádali o získání vlastní koncesí, kterou obdrželi v roce 1960. Obnovení kolektivní koncesí již nebylo pod dřívější značkou OK1ORK možné, a tak byla Rakovníku přidělena znač-

ka OK1KJV. Odpovědným operátorem se stal Zdeněk Franče (OK1ACB). Tak začala nová éra činnosti Radioklubu Rakovník.

ROZKOL A ZÁNIK

Znovu se podařilo získat prostory na Vysoké bráně, kde bylo zřízeno vysílací středisko. V té době začal radioklub zajišťovat výcvik branců - radiistů, jak provozářů, tak i techniků. K tomuto získal výcvikové prostory ve městě, které zároveň sloužily pro činnost klubovní. Členská základna se zvolna rozšiřovala o nové členy. Za všechny zmíníme Dana Pecha, Michala Valo, Miloše Hejduka,

Foto-bed-

Jana Brodníčka, Rudolfa Sedleckého, Josefa Kesla...

Činnost se začala zdárně rozvíjet, radioklub získal nové působiště v objektu „Rasovny“, byla obnovena tradice polních dnů. Po padesáti letech se opět kolektiv radioamatérů sešel na tradiční kótě sv. Huberta u Jesenice, kde byla postupně vybudována nová věž. Je to nejvyšší kóta v okrese (603 m.n.m.).

Po roce 1989 došlo v klubu k ostrým názorovým střetům, které vedly až k fyzickému rozpadu radioklubu. Mladší členové odešli a vytvořili novou stanici OK1RAK. Zůstali Zdeněk Franče, M. Klouček a Zdeněk Šašek. Po úmrtí Zdeňka Frančeho Radioklub Rakovník přestal existovat. „V posledních letech existence byla činnost radioklubu vlastně jen činností pana Frančeho, jiná nebyla,“ konstatuje Michal Valo (OK1FLC), který stojí v čele současného Radioklubu Rakovník.

NA NOVÉ CESTĚ

„Po úmrtí Zdeňka Frančeho jsme si řekli, že zkusíme radioklub znovu obnovit. To

bylo asi před dvěma roky. Klub prakticky nic nevládní, nemá žádné zázemí. Jediné, co můžeme, je vyrazit na kopec a udělat si kolektivní vysílání s vybavením jednotlivých členů,“ pokračuje Michal Valo (OK1FLC), který zastává funkci vedoucího operátora. Dále klub tvoří předseda Jan Brodníček, Miroslav Bureš, Jaroslav Beneš, Zdeněk Šašek, Miroslav Hekl a Karel Straka. Klub nadále používá pro označení kolektivní stanice značku OK1KJV.

Činnost klubu je velmi pestrá. Tři až čtyřkrát ročně vyjíždějí jeho členové na polní dny.

Hlavní aktivity jsou směřovány na klasický provoz na krátkých a velmi krátkých vlnách. „Radioamatérský sport je složitější tým, že je hodně obsáhlý a člověk se musí dost věcí učit. Neustále se sebevzdělávat a mít pořád před sebou metu, které chce dosáhnout. Radioamatéři byli vždycky průkopníci a na tom se nic nezměnilo. V průmyslových, technicky vyspělých zemích, jako je Japonsko nebo USA, je prestiž být radioamatérem. Má tam punc člověka, který něco umí, je technicky zdatný a dovedný. Je zajímavé, že radioamatéři na jedné straně jako jedni z posledních aktivně využívají telegrafii (morseovku) a na druhé straně nejnovější druhy digitálních provozů,“ dodává Michal Valo. Podle něj radioamatér neustále hledá anomálie, kdy se mu podaří navázat vlastními prostředky a umem spojení na co nejdelší vzdálenost. Třeba jako vloni, kdy probíhal zajímavý provoz odrazem od Měsíce. Na jeden víkend byl zapůjčen k radioamatérskému použití obří teleskop Arecibo v Portoriku a odtamtud byl slyšen v pásmu 432 MHz signál odrazem od Měsíce na běžnou anténu i v Čechách.

Pokud by někdo ze čtenářů měl zájem do klubu radioamatérů Rakovník vstoupit, stačí podívat se na klubové webové stránky (www.ok1kqv.wiracom.cz), kde je i mailová adresa, na kterou lze kontaktovat jeho členy.

Tomáš Bednařík

„Hledám svůj jazyk, jak funguje můj jazyk,“ říká výtvarnice Alena Kupčíková

VZNIKNE ČESKÁ EPOPEJ Z CHLOUPKŮ DÁRCŮ?

Jméno Aleny Kupčíkové mají mnozí z nás spojené především s „chlupaticemi“ – akty, které tvoří především z chloupků ženského ohanbí. Tato mladá žena má však mnohem širší záběr. Jeho část představuje v těchto dnech na výstavě v Mansardě Muzea T. G. M. v Rakovníku.

NĚKOLIKANÁSOBNÝ DYS

To, co na Aleně Kupčíkové – vedle výrazného vzhledu – upoutá na první pohled, je její živelná energie. „Možná proto, že jsem dyslektik, dysgrafik, dysortograf a hyperaktivní a že o svém handicapu vím, snažím se dělat všechno tak, aby mi nikdo na žádnou chybu nepřišel. V umění to jde, to je, doufám, moje doména,“ říká. Alena Kupčíková studovala na keramické škole v Bechyni, Výtvarné škole Václava Hollara a na pražské AVU – nejprve u profesora Aleše Veselého v ateliéru monumentální tvorby, později u profesora Milana Knížáka.

„Říkal mi, proč nedělám chlupatice volně. Odpovědla jsem mu – protože umím kreslit. V tom je ten rozdíl. Na akademii je vidět, že osobnosti, které chtějí zůstat samy sebou a vydrží, mají svůj jazyk. Já se snažím být akademik, dokážu ty věci nakreslit, takže se nemusím skrývat za video a z hudby (to ovšem tvoří neobdobí tak)

né chlupy. Na první pohled to vypadá jako kresba tužkou, chloupky jdou totiž perfektně natáhnout.“

MALOVÁNÍ CHLUPEM

Aleně Kupčíkové posílají chloupky lidé z celého světa. „Ženy to berou celkem normálně, ale chlapi neskutečně řeší, či chlupy to asi jsou. Dávám chlupaticím abstraktní ženská jména. Sebe klidně určit,

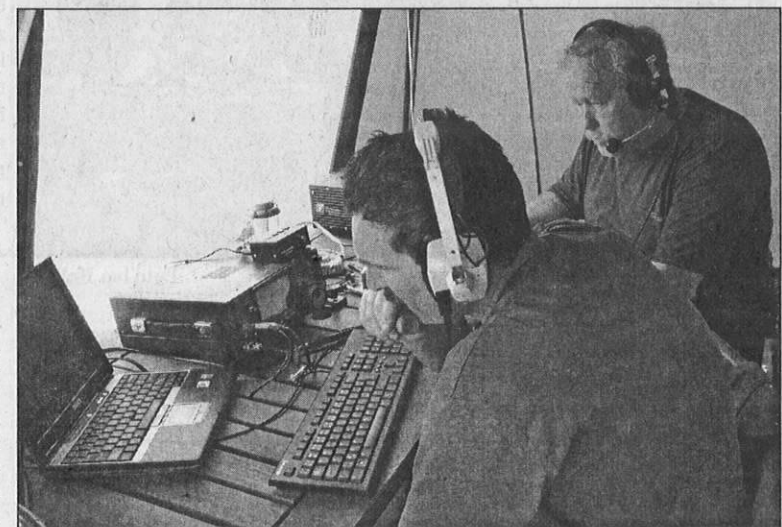
vi i muži. „Ty dělám málokdy. Ted k tomu připravuji manuál – takové legrační video – kde budu na panence ukazovat, kde se co stříhá. U chlapů bych chtěla chloupky použít na ta místa odkud pocházejí – hruď, ruce, záda... Nebudou to žádné sprostárny, jsem ve věku, kdy dělám decentní věci – romantické, zasněné.“

DIAMANTOVÁ BRADAVKA

V Rakovníku jsou k vidění i starší chlupatice, díky nimž mohou návštěvníci vysledovat posun v této specifické technice a nechybí ani kniha režiséra Jaroslava Černého (natočil dokument V rytmu Aleny Kupčíkové), do níž vytvořila ojedinelé obrazy z pánských, zaječích, kočičích a psích chloupků. „Mám několik kousků, které bych nikdy neprodala. Patří mezi ně i jeden obraz ze zrzavých (je tu také vystavený), ale nedovezla jsem ty poslední – zlaté a stříbrné, které byly poprvé vystaveny před dvěma měsíci.“ V těchto dnech ji však zaměstnává práce na diamantové bradavce, která by měla být vystavena 4. září v Národní galerii. „Už se mi z toho dělá trochu špatně, protože ji mám ještě v hlině,“ říká. Vedle diamantů tvoří Alena Kupčíková

pisné chyby. V pátém ročníku na AVU mě napadlo, že bych mohla udělat nějaký systém, který by ukázal, jak funguje dyslektický mozek,“ říká Alena Kupčíková. Na svém nápadu pracovala poté, co byla přijata na doktorandské studium na AVU. Po šesti letech vznikl slabikář pro dyslektiky a testy sloužící k včasnému odhalení této poruchy. „Chodila jsem do škol a školek, ptala jsem se dětí, jak vidí písmeno barvou, tvarem a zvukem.“ Z toho vznikl multimediální Slabikář, který Alena Kupčíková napsala a namalovala a Jiří Lábus namluvil. Dnes je připravován i v němčině. „Řada umělců je dyslektická, protože využíváme pravou hemisféru. Dyslexie je dar. Díky ní si člověk nepamatuje spoustu věcí, takže se nikdy neopakuje, nevykrade sám sebe ani svého kolegu,“ říká umělkyně, která stála u zrodu neziskové organizace Umění a věda na podporu dyslektickým dětem, s jejíž pomocí se snaží propagovat dys v pozitivním směru.

Lenka Pelcová

Michal Valo a Miroslav Bureš v akci.

Foto Tomáš Bednařík

ŠANCE PRO MAMINKY A TATÍNKY Z OKRESU RAKOVNÍK

Najít si v současné době zaměstnání není vůbec jednoduché. O to hůře se hledá spo-

užití pečují o dítě do 15 let, má možnost účastnit se aktivit projektu. Účastníci

MA s pomocí pracovníka centra vyhledávat volná pracovní místa, vytvářet a odesí-